

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրենի Ժ/Պ

Ս. Ավանեսյան

«_____» _____ 2025թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Հասարակագիտություն

ԴԱՍԱՐԱՆ

9

ԿԻՍԱՄՅԱԿ

I, II

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

2025-2026

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

34

1

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Հասարակագիտություն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Զանգակ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Կ. Հարությունյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Ռուզաննա Խաչատրյան

Քննարկվել, հավանության է արժանացել

մեթոդախմբում

նիստում: Արձանագրություն թիվ

Մեթոդախմբում նախագահ

(ստորագրություն)

Մերի Դանիելյան

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ

(ստորագրություն)

Արարայա Առատամյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
	ԸՆԴ	ՏԵՄ				ԳՈՐ			
ԹԵՄԱ 1		Պետություն. Ներածություն /7 ժամ/							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Բացատրել պետության նշանակությունը, ձևավորել քաղաքացի-պետություն փոխհարաբերության կարևորությունը գիտակցելու և հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա կոռուպցիայի բացասական ազդեցությունը վերլուծելու կարողություն:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		9.1.1 Թվարկի պետության հատկանիշներն ու գործառնությունները: 9.1.2 Մեկնաբանի «պետություն» և «քաղաքացի» հասկացությունները և ցույց տա դրանց փոխկապակցությունները: 9.1.3. Բացատրի հանրային (պետական) իշխանության էությունը, դրա անհրաժեշտությունը և աղբյուրները: 9.1.4 Մեկնաբանի կոռուպցիայի և թրաֆիքինգի առաջացման պատճառները և բացասական ազդեցությունը հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա:							
1	Պետության հատկանիշները		Մեկնաբանի «պետություն» հասկացությունը: Դիտարկի պետությունը որպես հասարակական կյանքի կազմակերպման բարձր մակարդակ: Թվարկի պետության հատկանիշները: Հիմնավորի, թե ինչու է ոպետության մի շարք հատկանիշներ համարվում ոչ հիմնական: Օրինակների միջոցով ցույց տա պետության հիմնական հատկանիշներից յուրաքանչյուրի նշանակությունը հասարակական կյանքում:	Մեկնաբանում է «պետություն» հասկացությունը: Դիտարկում պետությունը որպես հասարակական կյանքի կազմակերպման բարձր մակարդակ: Թվարկում է պետության հատկանիշները: Հիմնավորում, թե ինչու է ոպետության մի շարք հատկանիշներ համարվում ոչ հիմնական: Օրինակների միջոցով ցույց է տալիս պետության հիմնական հատկանիշներից յուրաքանչյուրի նշանակությունը հասարակական կյանքում:	5-19	1	1		
2	Պետության գործառնությունները		Թվարկի պետության գործառնությունները: Օրինակների միջոցով ցույց տալ պետության գորշառնություններից յուրաքանչյուրի նշանակությունը հասարակական կյանքում:	Թվարկում է պետության գործառնությունը: Օրինակների միջոցով ցույց է տալիս պետության հիմնական հատկանիշներից յուրաքանչյուրի նշանակությունը հասարակական կյանքում:	20-25	1	1		
3	Պետական կարգ, պետության կառուցվածք և պետական կառավարման ձև:		Բացատրի հանրային (պետական) իշխանության էությունը, դրա անհրաժեշտությունը և աղբյուրները:	Գիտի հանրային (պետական) իշխանության էությունը, դրա անհրաժեշտությունը և աղբյուրները:	26-31	1	1		
4	Պետություն և քաղաքացի:		Մեկնաբանի «պետություն» և «քաղաքացի» հասկացությունները և ցույց տա դրանց փոխկապակցությունները:	Գիտի «պետություն» և «քաղաքացի» հասկացությունները և ցույց տա դրանց փոխկապակցությունները:	32-35	1	1		
5	Կոռուպցիա: Թրաֆիքինգ. ծագման պատճառները և հետևանքները, տեսակները և դրսևորումները:		Մեկնաբանի կոռուպցիայի առաջացման պատճառները և բացասական ազդեցությունը հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա: Օրինակների միջոցով ցույց տալ կոռուպցիայի տարբեր տեսակների բացասական ազդեցությունն իր և հասարակության կյանքի վրա:	Ներկայացնում է կոռուպցիայի և առաջացման պատճառները և բացասական ազդեցությունը հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա: Ներկայացնում է կոռուպցիայի տարբեր տեսակների բացասական ազդեցությունն իր և հասարակության կյանքի վրա:	36-39	1	1		
6	Կոռուպցիա: Թրաֆիքինգ. ծագման պատճառները և հետևանքները, տեսակները և դրսևորումները:		Մեկնաբանի թրաֆիքինգի առաջացման պատճառները և բացասական ազդեցությունը հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա:	Գիտի թրաֆիքինգի առաջացման պատճառները և բացասական ազդեցությունը հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա:	40-43	1	1		
7	Ամփոփում. 1 (Խմբային աշխատանք)		Գործնական աշխատանքի միջոցով ստուգել անցած թեմաներից ձեռք բերած	Գնահատել աշակերտներին գործնական աշխատանքի միջոցով:		1		1	

		գիտելիքները:						
ԹԵՄԱ 2		Պետություն և մշակույթ /3 ժամ/						
ԹԵՄԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զնավորել հանրային կյանքի վրա մշակույթի ազդեցությունը վերլուծելու կարողություն:						
ԹԵՄԱՑԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		9.2.1. Նկարագրի «մշակույթ» հասկացությունը, դրա առանձնահատկությունները:						
		9.2.2 Մեկնաբանի մշակույթ-պետություն փոխազդեցությունները:						
		9.2.3. Դրսևորի մշակութային ընկալման և արժևորման կարողություններ:						
		9.2.4 Զանաչի ազգային մշակույթը, նյութական և հոգևոր ժառանգությունը և դրանց ներդրումը համաշխարհային մշակույթի մեջ:						
8	Մշակույթի ազդեցությունը հանրային կյանքի վրա	Նկարագրի «մշակույթ» հասկացությունը, դրա առանձնահատկությունները:	Գիտի «մշակույթ» հասկացությունը, դրա առանձնահատկությունները:	43-47	1	1		
9	Մշակույթի ազդեցությունը հանրային կյանքի վրա :	Թվարկի մշակույթի դրսևորումներ:	Թվարկում է մշակույթի դրսևորումներ:	48-54	1	1		
10	Մշակույթը՝ որպես սոցիալական փոփոխությունների գործընթացի շարժիչ ուժ կամ խոչընդոտ:	Զանաչի ազգային մշակույթը, նյութական և հոգևոր ժառանգությունը և դրանց ներդրումը համաշխարհային մշակույթի մեջ:	Գիտի ազգային մշակույթի, նյութական և հոգևոր ժառանգություն մասին և դրանց ներդրումը համաշխարհային մշակույթի մեջ:	55-59	1	1		
11	Ամփոփում 2. (Բանավոր հարցում)	Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարված թեմաներ շուրջ)		1		1	
ԹԵՄԱ 3		Պետություն և քաղաքացիական հասարակություն 5 ժամ						
ԹԵՄԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զնավորել քաղաքացիական հասարակության նշանակությունը մեկնաբանելու, հանրային բարիքի ստեղծման համար քաղաքացիական հասարակության և պետական իշխանության ինստիտուտների փոխգործակցության անհրաժեշտությունը գիտակցելու կարողություն:						
ԹԵՄԱՑԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		9.3.1.Բացատրի քաղաքացիական հասարակության նշանակությունը պետական իշխանության գործունեության վերահսկողության խնդրում:						
		9.3.2. Բացատրի պետական իշխանության և քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտների փոխազդեցությունը հանրային բարիքի ստեղծման գործում:						
		9.3.3. Հասկանա և բացատրի հասարակական կազմակերպությունների, շարժումների, միությունների, ՁԼՄ-ների և այլ կազմակերպությունների տեղն ու դերը շահերի պաշտպանության, բազմազանության և բազմակարծության ապահովման առումով:						
12	Քաղաքացիական հասարակության բաղադրիչները և գործառույթները:	Ուսումնասիրի քաղաղացիական հասարակության կառուցվածքը՝ դրա գլխավոր ինստիտուտները և դրանց հիմնական գործառույթներն անհատի ինքնաիրացման, նրա շահերի ու իրավունքների պաշտպանության տեսանկյուններից:	Գիտի քաղաղացիական հասարակության կառուցվածքը՝ դրա գլխավոր ինստիտուտները և դրանց հիմնական գործառույթներն անհատի ինքնաիրացման, նրա շահերի ու իրավունքների պաշտպանության տեսանկյուններից:	59-64	1	1		
13	Շահերի պաշտպանություն և բազմակարծություն:	Հասկանա և բացատրի հասարակական կազմակերպությունների, շարժումների, միությունների տեղն ու դերը շահերի պաշտպանության բազմազանության և բազմակարծության առումով:	Ներկայացնում է հասարակական կազմակերպությունների, շարժումների, միությունների տեղն ու դերը շահերի պաշտպանության բազմազանության և բազմակարծության առումով:	65-66	1	1		
14	Զանգվածային լրատվության միջոցներ:	Հասկանա և բացատրի ՁԼՄ-ների տեղն ու դերը մարդու իրավունքների պաշտպանության, շահերի բազմազանության և բազմակարծության ապահովման առումով: Համայնքային հիմնաքնդիրներն ուսումնասիրել քաղաքացիական հասարակության հաստատությունների և զանգվածային լրատվության միջոցների	Գիտի ՁԼՄ-ների տեղն ու դերը մարդու իրավունքների պաշտպանության, շահերի բազմազանության և բազմակարծության ապահովման առումով: Համայնքային հիմնաքնդիրներն ուսումնասիրել քաղաքացիական հասարակության հաստատությունների և	67-74	1	1		

		հչապարակումների միջոցով:	գանգվածային լրատվության միջոցների հչապարակումների միջոցով:					
15	Ամփոփում 3. գրավոր աշխատանք (թեստ)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել առաջին կիսամյակի ընթացքում ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
16	Հանրային քաղաքականություն: Հանրային բարիք:	Բացատրի պետական իշխանության և քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտների փոխազդեցությունը հանրային բարիքի ստեղծման գործում: Օրինակների միջոցով հիմնավորել տեղեկացվածության կարևորությունը քաղաքացիական հասարակության ձևավորման գործում:	Գիտի պետական իշխանության և քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտների փոխազդեցությունը հանրային բարիքի ստեղծման գործում:	75-82	1	1		
ԹԵՄԱ 4 Պետություն և տնտեսություն /8 ժամ/								
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զնավորել տնտեսական համակարգերի գործունեության մեխանիզմները, շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, հասարակական բարեկեցության տեսանկյունից պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների դերը մեկնաբանելու կարողություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՌՅՈՒՆՔԸ		9.4.1. Բացատրի, թե ինչպես են գործում տնտեսական համակարգերը: Ներկայացնի հայաստանյան տնտեսական և ֆինանսական համակարգերը, տարբերակի վերջիններիս մասնակիցներին ու նրանց դերերը: 9.4.2. Ուրվագծի պետության դերը տնտեսության մեջ, հասկանա պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների անհրաժեշտությունն առանձին իրավիճակներում:						
17	Տնտեսական համակարգեր:	Բացատրի, թե ինչպես են գործում տնտեսական համակարգերը:	Գիտի, թե ինչպես են գործում տնտեսական համակարգերը:	84-92	1	1		
18	Հայաստանի ֆինանսական համակարգը:	Ներկայացնի հայաստանյան տնտեսական և ֆինանսական համակարգերը, տարբերակի վերջիններիս մասնակիցներին ու նրանց դերերը:	Ներկայացնում է հայաստանյան տնտեսական և ֆինանսական համակարգերը, տարբերակի վերջիններիս մասնակիցներին ու նրանց դերերը:	106-113	1	1		
19	Շուկայական տնտեսություն:	Հիմնավորի մրցակցության դերը շուկայական տնտեսությունում: Քննարկի համամրցակցային գործունեության բացասական ազդեցությունը տնտեսության վրա:	Ներկայացնում է մրցակցության դերը շուկայական տնտեսությունում: Գիտի համամրցակցային գործունեության բացասական ազդեցությունը տնտեսության վրա:	93-98	1	1		
20	Շուկայական տնտեսություն:	Հիմնավորի մրցակցության դերը շուկայական տնտեսությունում: Քննարկի համամրցակցային գործունեության բացասական ազդեցությունը տնտեսության վրա:	Ներկայացնում է մրցակցության դերը շուկայական տնտեսությունում: Գիտի համամրցակցային գործունեության բացասական ազդեցությունը տնտեսության վրա:	99-105	1	1		
21	Ամփոփում 4. Գործնական աշխատանք (Պաստառ)	Գործնական աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գործնական աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
22	Պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականության բովանդակությունը:	Ուրվագծի պետության դերը տնտեսության մեջ, հասկանա պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների անհրաժեշտությունն առանձին	Ուրվագծում է պետության դերը տնտեսության մեջ, հասկանով պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների	114-119	1	1		

		իրավիճակներում:	անհրաժեշտությունն առանձին իրավիճակներում:					
23	Պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականության բովանդակությունը:	Ուրվագծի պետության դերը տնտեսության մեջ, հասկանա պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների անհրաժեշտությունն առանձին իրավիճակներում:	Ուրվագծում է պետության դերը տնտեսության մեջ, հասկանով պետության տնտեսական և սոցիալական քաղաքականությունների անհրաժեշտությունն առանձին իրավիճակներում:	120-127	1	1		
24	Ամփոփում 5. (Բանավոր հարցում)	Մեկնաբանի քաղաքական մշակույթի և վարչակարգի տիպը, քաղաքական, քաղաքացիական մասնակցության ձևերը քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի իրացման տեսանկյունից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարված թեմաներ շուրջ)		1		1	
ԹԵՄԱ 5 Պետություն և քաղաքականություն 6 ժամ								
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի իրացման վրա քաղաքական մշակույթի և թափանցիկ կառավարման համակարգի ազդեցությունը վերլուծելու կարողություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔԸ		9.5.1 Մեկնաբանի քաղաքական մշակույթի և վարչակարգի տիպը, քաղաքական, քաղաքացիական մասնակցության ձևերը քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի իրացման տեսանկյունից: 9.5.2 Դատողություններ անի բազմակարծիք և մասնակցային մշակույթի բնորոշ գծերի մասին: 9.5.3 Տարբերակի Հայաստանի պետական իշխանության ճյուղերի լիազորությունները						
25	Քաղաքական մշակույթ:	Մեկնաբանի քաղաքական մշակույթի և վարչակարգի տիպը, քաղաքական, քաղաքացիական մասնակցության ձևերը քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի իրացման տեսանկյունից:	Մեկնաբանում է քաղաքական մշակույթի և վարչակարգի տիպը, քաղաքական, քաղաքացիական մասնակցության ձևերը քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի իրացման տեսանկյունից:	128-135	1	1		
26	Քաղաքական մշակույթ:	Դատողություններ անի բազմակարծիք և մասնակցային մշակույթի բնորոշ գծերի մասին:	Դատողություններ է անում բազմակարծիք և մասնակցային մշակույթի բնորոշ գծերի մասին:	136-144	1	1		
27	Քաղաքական համակարգ:	Թվարկի ժողովրդավարական կառավարման ներկայացուցչական և մասնակցային տեսակների առավելություններն ու թերությունները մարդու իրավունքների տեսանկյունից :	Թվարկում է ժողովրդավարական կառավարման ներկայացուցչական և մասնակցային տեսակների առավելություններն ու թերությունները մարդու իրավունքների տեսանկյունից	144-149	1	1		
28	Քաղաքական համակարգ:	Դատողություններ անի բազմակարծիք և մասնակցային մշակույթի բնորոշ գծերի մասին:	Դատողություններ է անում բազմակարծիք և մասնակցային մշակույթի բնորոշ գծերի մասին:	150-155	1	1		
29	Ամփոփում 6. (Հարց ու պատասխան)	Քննարկման միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Քննարկման միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
30	Իշխանության ճյուղերի տարանջատման և հավասարակշռման սկզբունքները ժողովրդավարական պետությունում	Ուսումնասիրի պետական իշխանության ճյուղերի տարանջատումը, դրանց լիազորություններն ու փոխհարաբերությունները պետական իշխանության տարածքային կազմակերպումը: Գնահատի պետական	Գիտի պետական իշխանության ճյուղերի տարանջատումը, դրանց լիազորություններն ու փոխհարաբերությունները պետական իշխանության տարածքային կազմակերպումը: Գնահատում է	154-158	1	1		

		իշխանության ճյուղերի տարանջատման և հավասարակշռման սկզբունքների նշանակությունը ժողովրդավարական պետություններում:	պետական իշխանության ճյուղերի տարանջատման և հավասարակշռման սկզբունքների նշանակությունը ժողովրդավարական պետություններում:					
31	Իշխանության ճյուղերի տարանջատման և հավասարակշռման սկզբունքները ժողովրդավարական պետությունում	Համեմատի ոչ ժողովրդավարական և ժողովրդավարական կառավարման համակարգեր՝ ցույց տալով պետական իշխանության ճյուղերի բաժանման և փոխզսպման նշանակությունը վերջինիս համար:	Համեմատում է ոչ ժողովրդավարական և ժողովրդավարական կառավարման համակարգեր՝ ցույց տալով պետական իշխանության ճյուղերի բաժանման և փոխզսպման նշանակությունը վերջինիս համար:	159-162	1	1		
32	ՀՀ սահմանադրական կարգը և պետական իշխանության ճյուղերի գործառնությունները:	Տարբերակի Հայաստանի պետական իշխանության ճյուղերի լիազորությունները: Դասակարգի ՀՀ պետական իշխանության մարմինների սահմանադրական գործառնությունները և ցույց տալ իշխանության ճյուղերի տարանջատման ու փոխզսպման սկզբունքների դրսևորման ձևերը: Նկարագրի և ներկայացնի խորհրդարանի ներկայացուցչական, օրենսդիր և վերահսկողական գործառնությունները: Ուրվագծի օրենքների ստեղծման ընփացակարգը և դրա վրա ազդեցություն գործելու մեխանիզմները Հայաստանում:	Տարբերակում է Հայաստանի պետական իշխանության ճյուղերի լիազորությունները: Դասակարգում է ՀՀ պետական իշխանության մարմինների սահմանադրական գործառնությունները և ցույց է տալիս իշխանության ճյուղերի տարանջատման ու փոխզսպման սկզբունքների դրսևորման ձևերը: Նկարագրում և ներկայացնում է խորհրդարանի ներկայացուցչական, օրենսդիր և վերահսկողական գործառնությունները: Ուրվագծում օրենքների ստեղծման ընփացակարգը և դրա վրա ազդեցություն գործելու մեխանիզմները Հայաստանում:	163-171	1	1		
33	Ամփոփում 7.Գրավոր աշխատանք (թեստ)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել առաջին կիսամյակի ընթացքում ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
34	Ամփոփում 8. Խմբային աշխատանք	Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարված թեմաներ շուրջ)		1		1	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					34	26	8	